

Heyvandarlığın sağlam inkişafında baytarlıq xidmətinin rolü böyükdür

Bu gün ölkəmizdə ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı dövlətin iqtisadi siyasetinin əsasını təşkil edir. Dövlətin uğurla həyata keçirdiyi bu mühüm siyasetinin məntiqi nəticəsidir ki, kənd təsərrüfatı ilbəl inkişaf edir, məhsul istehsalının artımındaki sanballı göstəricilər açıq-aydın görünür. Görülən qayıçı və diqqətdən, yaranılan əlverişli şəraitdə bəhrələnən kəndli indi daha həvəslə işləyir və təbii ki, çəkdiyi zəhmətin müqabilində daha çox qazanır və daha firavan yaşıyır.

Respublikamızda kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələri ilə yanaşı, heyvandarlığın inkişafına da xüsusi diqqət yetirilər. Bunu iri kənd təsərrüfatı rayonlarından olan Qəbələnin timsalında görmək olur. Aparılan uğurlu islahatlardan sonra rayonumuzda mal-qaranın, qoyun-keçilərin, donuzların və quşların baş sayı xeyli artmış, eyni zamanda ət, süd, yun və yumurta istehsalı da artıqlaması ilə yerinə yetirilmişdir. Bu artımda baytarlıq idarəsinin rolü danılmazdır.

Qəbələ baytarlıq idarəsinin xidmət etdiyi ərazi kifayət qədər böyükdür. Baytarlıq xidmətini həyata keçirən idarənin

yerlərdə 23 sahə məntəqəsi fəaliyyət göstərir. Biz baytarlıq xidmətinin işlərini günün tələbləri səviyyəsində qurmağa çalışırıq. Bu isə elmi yeniliklərin, mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi deməkdir. Büyük rəziliq hissi ilə qeyd edə bilərem ki, bizim idarənin maddi-texniki bazası xeyli möhkəmlənmişdir. Zəruri vaksinlərlə və avadanlıqlarla təminat normal səviyyədədir. Rayon mərkəzindən xeyli aralıda yerləşən Zarağan kəndinin ərazisində baytarlıq idarəsi üçün iki mərtəbəli inzibati bina tikilib istifadəyə verilmişdir. Yüksək təminat bizi daha yaxşı və səmərəli işləməyə sövq edir.

2013-cü ildə rayon baytarlıq idarəsi tərəfindən hazırlanmış epizootiya əleyhinə mübarizə və müalicə-profilaktika tədbirləri planına əsasən baytarlıq xidmətinin mütəxəssisləri iribuynuzlu, xırdabuynuzlu, təkdırnaqlı heyvanlarda, eləcə də donuzlarda qarayara, inribuynuzlu, xırdabuynuzlu heyvanlarda dabaq, itlərdə quduzluq, quşlarda nyukaslı «H» eloziya qoyunlarda çiçək və digər iti yolu xəstəliklər əleyinə profilaktiki tədbirlər həyata keçirmişlər. Bütövlükdə, ke-

çən il tərəfimizdən 53.314 baş iribuynuzlu, 224.510 baş xırdabuynuzlu heyvanlar arasında qarayara xəstəliyinə qarşı peyvənd aparılmış və digər tədbirlər görülmüşdür. Heyvandarlıqda vərəm, brüssellöz, dabaq, manqo, taun yolu xəstəliklərin olub-olmaması ilə əlaqədar qan analizləri götürülmüş, qan nümunələri baytarlıq laboratoriyasında müayinədən keçirilmişdir. Nəticələrə görə insan həyatı üçün təhlükəli olan 14 baş iribuynuzlu və 2 baş xırdabuynuzlu heyvan brüssellöz xəstə olduğu müəyyən edilmişdir. Həmin xəstə heyvanlar kəsilərək təsərrüfatdan çıxarılmışdır. Digər yolu xəstəliklər—dabaq, qarayara, çiçək, quduzluq və sair yolu xəstəliklər müşahidə edilməmişdir.

Hazırda heyvandarlığın inkişafında damazlıq-seleksiya işlərinin yaxşılaşdırılması və qaramal cinslərinin tərkibinin məhsuldar heyvanlarla əvəz olunması istiqamətində mütərəqqi üsullardan geniş istifadə edilir. Son illər heyvandarlıqda geniş tətbiq olunan sünə mayalanma texnologiyası müsbət nəticələr verməkdədir. Təcrübə göstərir ki, sünə ma-

yalanma texnologiyasının tətbiqi yüksək məhsuldar qaramal cinslərinin yaradılması üçün böyük imkanlar yaratmışdır.

Ölkəmizdə geniş yayılan bu təşəbbüsə qoşulanlardan biri də Qəbələ rayon baytarlıq idarəsidir. Rayonda fəaliyyət göstərən sünə mayalanma işinin tətbiqinin dairesi gündündən genişlənir. Hazırda fəaliyyətdə olan 10 sünə mayalanma məntəqəsinin mütəxəssisləri tərəfindən 2013-cü ildə 4203 baş inek və düyələrin mayalanması uğurla həyata keçirilmiş və sağlam buzovlar alınmışdır. Sünə mayalanmaya fərdi təsərrüfatların da marağı artıb və bu sahədə rayonda fəaliyyət gösərən baytarlıq məntəqələrinin mütəxəssisləri əhali arasında sünə mayalanmanın effektliyi ilə əlaqədar maarifləndirmə işlərini aparırlar.

Görüləsi işlərimiz də çoxdur. Gündəlik süfrəmizi heyvandarlıq məhsulları olmadan təsəvvür etmək çətindir. Ət, süd, yağı, yumurta gündəlik istifadə etdiyimiz ərzaqlardır. Onların bolluğu təmin etməklə yanaşı, keyfiyyəti də unudulmamalıdır. Heyvandarlıq məhsullarının keyfiyyəti,

ekoloji təmizliyi heyvanların sağlamlığından çox asıldır. Lakin rayon ərazisində hələ ətkəsme məntəqəsi yoxdur. Bəzi qəssabalar heyvanları yoluñ kənarında, gizli sahələrdə kəsir. Belə olduqda ətin ekoloji cəhətdən təmiz olub-olmasına yoxlamaq baytarlıq mütəxəssislərinin nəzarətdən kənarda qalır. Bu sahədə müşahidə olunan antisanitariya qaydalarını aradan qaldırmasına baytar mütəxəssislərinə yerli qurumların rəhbərləri də yaxından kömək göstərməlidirlər. Onu da qeyd edim ki, hələlik rayonumuzun ərazisində mənşəyi məlum olmayan heyvan ətinin satışını da müşahidi etməmişik. Bir məsələni də qeyd etmək istəyirəm ki, yaxın zamanlarda rayonumuzda mərkəzləşdirilmiş ətkəsme məntəqəsinin təşkil edilməsi nəzərdə tutulub. Belə olarsa, kəsilib satılan ətin sağlamlığına baytar həkimin nəzarəti təmin edilər.

Görülən işlər bizi arxayınlaşdırır. Biz gələcəkdə də mal-qarani, qoyun-keçiləri, donuz və quşları yolu xəstəliklərdən qorumaq məqsədilə geniş tədbirlər planını hazırlanmışq və bu tədbirlər baytarlıq idarəsinin geniş yığıncağında mütəxəssislərlə birlikdə müzakirə edilmiş və hazırda həmin tədbirlər həyata keçirilir.

**Bəhmən ABDURAHMANOV,
rayon baytarlıq idarəsinin rəisi.**

Zirikdə yeni məktəb binası tikilir

Rayon mərkəzindən xeyli aralıda yerləşən Zirik kəndi çoxdanın yaşayış məntəqəsidir. Bu kəndin başlıca sərvəti onun işgüzar insanlardır. Buranın camaati ömrü gələnini əkin-biçimlə, tərəvəz yetişdirməklə keçirir, mal-qara, qoyunquzu saxlayır. Kənd camaatinin torpağa münasibəti, xüsusən son illər kənd təsərrüfatında aparılan uğurlu islahatlardan sonra qat-qat artmış, nəticədə əhalinin gündəlik dolanışıqlı, güzerəni yaxşılaşmışdır. Sovetlər birliyi dövründə burada çox az ailələrdə minik avtomobili vardısa, sevindirici haldır ki, indi ev başına hamının avtomobili var, eksər gənc ailələr isə özlərinə yaşayış mənzilləri tikdirmişlər. Lakin istər ötən əsrə və istərsə də müstəqilliyimizin ilk illərində adıgedən kənddə təhsilin keyfiyyətini mühasir tələblər səviyyəsində qurmaq üçün yaraşılıqlı və kifayət qədər tədris avadanlıqları ilə təchiz edilmiş məktəb binası olmayışdır. Yalnız 20-25 il bundan əvvəl bu kənddə ilk təhsil müəssisəsi kimi kolxoz vəsaiti hesabına bir mərtəbəli primitiv, yararsız, daris-qal 3-4 sinif otağından ibarət bina

tikilmiş və tədris burada davam etdirilmişdir. Məktəb qapısının üzərində lövhəni oxumasaydı, heç deməzdi ki, bu məktəb binasıdır. Bir sözə, Zirik məktəbi gündən-güne gözəlləşən, eləcə də zəngin ənənəsi olan Qəbələ rayonuna əsla yaraşmındı.

2013-cü ilin sentyabrında məktəbə bağlı əhalini narahat edən problemi yerində öyrənmək məqsədilə rayon icra hakimiyyətinin rəhbərliyi tərəfindən kənddə görüş keçirilmişdir. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı cənab Səbuhi Abdullayev görüşdə edilən müraciəti nəzərə alaraq Zirikdə Dövlət Proqramına uyğun olaraq yeni məktəb binasının tikintisinin başlanmasına göstəriş vermişdir.

İndi 3-4 aydır ki, Zirikdə birmətbəli, 220 şagird yerlik idman zalından, kitabxana və laboratoriyanın ibarət müasir tipli məktəb binası inşa olunur. Burada çalışan usta və fəhlələr işi ölçülü-biçili aparır, tikintidə keyfiyyət işlərinə xüsusi əhəmiyyət verir, işe məsuliyyətlə yanaşırlar. Hazırda məktəb binasının tikintisi tamamlanmaq üzərdir. Tikinti-quraşdırma iş-

ləri sürətlə aparılır, damın üstü örtülmüş və binanın daxilində zəruri işlər görülür. İşin süreti göstərir ki, məktəb binası yaxın aylarda şagird və müəllimlərin tam ixtiyarına veriləcəkdir. Bu məktəb istifadəyə verildikdən sonra şagirdlərimiz müasir tipli təhsil ocağında dərs alacaq. Yeni məktəb binası sözsüz ki, müasir avadanlıqlarla, kompüter dəstləri, tədris vəsaitləri, istilik sistemi ilə təchiz olunacaqdır.

Bir məsələni də qeyd etməliyəm ki, məktəb tikintisinə rayon təhsil şöbəsinin müdürü Oqtay Hacıyev mütəmadi olaraq nəzarət edir, onun tez və keyfiyyətli inşa olunması üçün öz məsləhətlərini verir.

Ümumiyyətlə, valideynlər və müəllimlər ucqar kənddə belə bir müasir tipli məktəb binasının tikilməsini dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin təhsilə qayğısı kimi qiymətləndirir və Prezidentə minnədarlıq bildirirlər. Bizim pedaqoji kollektivimizin vəzifəsi isə ölkə rəhbərinin qayğısına cavab olaraq tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsindən və müstəqil dövlətimiz üçün əsl vətənpərvərlik ruhunda bilikli, bacarıqlı gənc nəslin yetişdirilməsinə çalışmaqdan ibarətdir.

**Tərlan CƏLİLOV,
Zirik kənd ümumi orta məktəbin direktoru.**

Şəfali əllər, quran, yaradan insanlar var olsun

Bu yaxınlarda oğlum Namiq Bayramov qəfələnən ağır xəstələndi və əlimizi ondan üzmək dərəcəsində qaldıq. Ancaq özümüzü itirmədik. Ümidiyi Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının həkimlərinə bağladıq. Həqiqətən Qəbələmiz üçün ürekden yanaşan, xeyrəxah insanların əhalinin istifadəsinə verdikləri rayon mərkəzi xəstəxanası, bu xəstəxananın yeni müayinə aparatları ile təmin olunması hər birimizdə fərəh və qurur hissi doğurur.

Oğlum Namiq bayılmış halda, özündə olmayan bir vəziyyətdə xəstəxananın reanimasiya şöbəsinə yerləşdirildi. Həkimlərdən Adil Mütəlli-bovun, Abit Həlimovun, Telman Sərkərovun, Həmid Tapdıqovun və adını çəkə bilmədiyim digərlərinin güclü səyi nəticəsində oğlum ölümün pəncəsindən alındı. İlk tibbi müayinələrdən sonra xəstəxana rəhbərliyinin təşkilatlığını ilə Bakı şəhərindəki Mərkəzi Klinikianın təcili yardım masını dəvət edildi. Xəstə hər cür hazırlıqla Bakı şəhərinə göndərildi. Artıq müəyyən irəliləyiş özünü göstərir.

Bir övlad anası olaraq yuxarıda adını çəkdiyim bütün həkimlərə, reanimasiya şöbəsinin tibb işçilərinə, eyni zamanda oğlumun müalicəsinə qayğı göstərən yaxınlara, bütün insanlara ailəmiz adından təşəkkür edirəm və minnədarlığımı bildirirəm.

Qəbələmiz üçün quran, yaradan insanlar var olsunlar, allah onlara can sağlığı versin.

**Həvva BAYRAMOVA,
Qəbələ şəhəri.**